

ficioſum volatum ſibi arrogante, quem ſolutis alis per aërem volantem, præcipitem in mare ruiſſe conſingent. His nempe ſigmentis infelicem ambitionis exitum & arrogantia docentes. Deponit enim Deus potentes de ſede, & exaltat humiles: ſuperbõs enim is ferre non poteſt, quin variis ſupplicijs mulctet, & incognitis morbis aſſiciat, quibus nulla medicorum auxilia conducunt: tale Ozias tulit ſupplicium, qui deploratam incurrit Elephantiaſin: Herodes verminofum & pedicularum morbum. Tales etiam morbos potentiffimi quidam monarchæ noſtri temporis, fulmina belli, paſſi ſunt: quos medici nulli, quantumvis eruditi, naturalibus ſuis remedijs proſigare potuerunt: utpote quorum ſupernaturales eſſent cauſæ, naturalibus remedijs minime curabiles. Quod utiq; maxime notandum, & alia cogitatione ac meditatione ſpectandum occurrit, cum iſta captum ſenſus humani ſuperent.

DE AVARITIA.

Cap. III.

AMBITIONEM cominùs ſequitur Avaritia, quæ inter violentiffimas & furioſiſſimas animi perturbationes annumeranda eſt. Inſinitis enim fluctibus omnium propè hominum animos exagitat, ut nullo non turbine nocte dieq; perpetuis vigilijs inquietos eos concutiat,

emace.

emaceret atq; prosternat. Instar enim freti & angustiarum Lybicarum hæc se habet; ubi perpetuis flatibus & fluctibus, iisq; contrariis inter Scyllam & Charybdim, mare conturbatur, ac sursum & deorsum pervolvitur.

Cum enim differentia, metu, sollicitudine, vana spe, aut desperatione, sæpius stiperetur (quas quinque furias sibi semper adiunctas habet Avaritia) nocte dieq; perpetuis vigiliis animum fatigat & contorquet, ut nulla quiete frui possit. Hinc fit ut Avarus insomnes noctes ducat, rigida terre incubet potius, quam mollibus stratis: quæ impensarum metu in sentes, spinas, & urticas commutat: atq; usq; adeo animum torquet variis fluctibus, ut mille mortes in horas ex ingenti illo curarum ardore subeat, & sic inter perendum vivat: Tantusq; est ille cruciatus, ut Phalaridis tyranni incensum & ignitum Taurum in supplicium crudele excogitatum, non æquet modo, sed etiam immanitate superet. Hinc Megæra illa Avaritia tot furiosis motibus animum exagitans, iure à Spiritu Dei radix malorum dicitur: à qua idcirco Polit. lib. 1. cap. 1. & ab ambitione tanquam seminariis, omnia promanare vitia ac scelera, rectè ac verè sensit, scripsitque Aristoteles. Huic igitur tam horrendæ meretrici quicumq; adherent, & laqueis eius irretiuntur, insani prorsus sunt iudicandi, & omni ratione sensuq; carentes: Quid enim insanius, quam furiosis impuræ istius bellæ motibus à casto virtutis amore, quæ cælo & æterna vitæ beat amplexantes, avocari? Quid non molestia-

C 2

rum

*Furia ho-
minis esse
flus avari-
tia.*

*Radix om-
nium malo-
rum avari-
tia.*

rum & cruciatuum exhibet avaritia, non tantum in hoc seculo : at in futuro etiam pœnis apud inferos æternis sequaces suos mulctatura : Nul- lum tamen frequentius & usitatus vitium vel inter Christianos etiam, avaritiã pullulat, ut hoc nomine ab Ethnicis etiam, & infidelibus multis superemur, qui spretis caducis his opibus im- mortali virtuti & gloriæ toti incubuerunt.

Demetrius Vbi nunc alter occurrat Demetrius Phalere-
Phalereus us, qui ex mercatura ingentes consecutus opes,
Plutarch. audito forte fortuna Cratete, publicè docente,
in Tract. de ac per unam atq; alteram horam de laudibus, &
trang. An. admirandis virtutis effectis differente, se mise- rum exclamavit, qui tam diu ignorantiam fo- vissit, bonaq; tam exquisita virtutis paucò com- paranda negotio, flocci pependisset, ut magnis cum laboribus, & crebris vitæ periculis ad ea attentior fuisset, quæ usq; adeo vana sunt & ca- duca.

Anacreon Pauci non occurrunt sive literati sive ignari, qui Anacreontem imitandum sibi constituent, qui à Polycrate quidem tyranno tria circiter nummorum aureorum millia dono data accepit: at cum metu & gravioribus curis insuetis vexaretur, sibiq; somnum eripi indignaretur, interq; dormiendum subsultim expergestus, ac nimia conservandi muneris cura perpetuo teneretur, non solum de pecunia, sed etiam de vita à latro- nibus, vel domesticis eripienda sollicitus, cepit de pristina sua animi tranquillitate recuperanda cogitare, ac de anxietate deponenda. Quod ut præstaret, idem argentum Polycrati restituit, addi-

addiditq; ab eo sibi plus negotii conflatum, à quo tempore suis seriniis incluserat, quàm ex eo voluptatis & delectationis in posterum expecturus.

Atq; hæc in hunc finem dicta sint, propositaque exempla, ut quàm prava illa cupiditas & avaritia infinitis animum torqueant perturbationibus doceamus, quo minus illis mancipemur, easq; tanquam corporis & animæ perniciem ac interitum execremur.

Restat ut tanquam medici, quibus corpus humanum medicæ facultatis obiectum proponitur, quàm gravibus affectibus & symptomatis impetatur ab execrando illo monstro recenseamus, & huic narrationi adiiciamus. Avarus famelica ingluvie & inexplebili perpetuò thesauris inhiat, struthionicam gerens stomachum, quo non tantùm ferrum concoquit: at aurum argentumq; solidissima inter omnia metalla absorbet atq; concoquit.

Excutiamus etiam remedium, imò dignissimum avari supplicium, quo ad sedandum caninum illum appetitum, & immoderatam rabiem, utatur exigendam. Remedium tenere cupis? frustulo panis autopyri & secundarii, secalini, sæpiusq; rancidi: cœpa, porro, suilla aut bubula salitis & fumosis molligine cœnosa, salis halecibus, & id genus pessimis sive asarcorum dierum, sive sarcicorum tempore, suæ fami & hianti perpetuò gutturi consulit. In potum assumit vappam vinorum fœces & acescentes reliquias, fugax vinum & corruptum, atq; id genus deprava.

*Qualem
Dietam tenent avari.*

depravatos potus: ex quibus omnibus nihil in corpore præter falsum sanguinem, retorridum, impurum, ac pessimos humores, valetudinem eius labefactantes gigni potest. Hinc redditur valetudinarius, & de perpetuis doloribus conqueritur.

Præterea cum adversus aëris iniurias, vel rigidissimam etiam hyemem propè nudus incedat, aut vili attritoq; vestimento parcius aut segnius sese induat: maria terrasq; percurrat, nocte dieq; æstivis & hybernis tempestatibus sese negotiando citra quietem torqueat: quas non potest infirmitates, cruditates, incoctiones, rheumata, catarrhos non contrahere, & innumeros alios affectus incurrere? Unde enim pleuritides, febres, chiragræ, podagræ, & id genus alia, ex hoc nisi fonte promanant? quibus ut medeatur, quid agit? nimia nempe abstinentia, seu parsimonia sibi familiari utitur, ut qui in necessariis instaurativi locum, unicum ovum, vix adhuc integrum cineribus coctum assumat: pane aqua diluto, panatellæ delicatæ aut minutalis loco vescatur: iusculum ex butyro salito & brassica conditum, in consummati alicuius optimi locum sorbeat, aut gelatinæ. In purgantis verò medicamenti vicem, si adstricta sit alvus, dragmam unam granorum ebuli, rhabarbaro alioqui carioli substituit, usus alicuius veneficæ consilio: ne apud medicos & pharmacopœos sumptuos ullos faciat. Eò tandem huiusmodi homines desperationis adiguntur, ut si fertiliorem messem, & viorem annonam fortè præferant, quæ venditio-

ditionem suorum frumentorum ac vinorum iam ex longa etiam pretii expectatione, rancidorum & pendulorum, remoratura fiat, sibi laqueo vitam eripiant, vel in puteos præcipites se dent, ut hac ratione corpus & animam iusto Dei iudicio perdant.

Sexcenta hic annecteremus poenarum in illos *Punitio di-*
 maledictos homines divinarum genera, ni ob- *rina in a-*
 streperet Momus aliquis aut invidus Censor, re- *uros.*
 clamaretq; hæc nihil ad rem futura, neq; proprii
 esse loci in quadam de diæta tractatione tot ver-
 ba, tot historias, & tot exempla percensere. Sed
 æquiori lectori institutum nostrum affectato, res
 secus videbitur. Satis enim perspiciet, univer-
 salem hic à nobis, non particularem tradi de diæta
 tractationem, quæ idcirco nihil indictum aut
 prætermisum ferat. Tantus enim eius est ac tam
 necessarius usus, ut laxam hic, non strictam eius
 explicationem, in qua nihil desideraretur, pro-
 ponere constituerim: cuius idcirco accuratior &
 longior tractatio tanquam supervacanea iniquè
 redarguetur. Boni igitur ac æqui consulat can-
 didus lector nostrum hoc institutum, nec sibi in-
 utile futurum, aut de nimia verborum copia, ex
 qua non possit fractum decerpere, conqueretur.

Consultò enim me in hanc tractationem ef-
 fundo, quòd eiusmodi affectionum & morbo-
 rum animi cognitio, maximè sit medico necessa-
 ria, & ad eas explorandas attentissimum eius
 esse debeat studium, quod magnis iisq; stupen-
 dis perturbationibus & sævissimis etiam crucia-
 tibus corpus excrucient, ex humoribus, quos

conturbant, & prorsus depravant: Vnde etiam magnus ille Hippocrates coactus est aliquando dicere, in quibusdam morbis divinum quid inesse.

Vt igitur institutum nostrum persequamur, iaverit unum idq; perhorrendum de insigni Avaro sumptum supplicium, quàm brevissimè recitare: siquidem fustius alibi versibus Gallicis ante viginti sex annos illud descripsimus in nostra morocosinæa, aut cantionibus Doricis à Ioanne Tornesio Lugduni typis expressis.

*Episcopus
Moguntinus a muribus de-
veratus.*

Is, de quo loquimur, insignis avarus fuit Moguntinus Episcopus, qui ad quæulas voces innumerorum pauperum fame pereuntium, & stitem ab illo emendicantium, tædio indignatus, omni humanitate & misericordia deposita: sed immanitate & crudelitate, sævissimos quosvis superante Leones, assumptâ, totam illam murium farraginem, ut vocabat, arca frumentaria concludi iussit, atq; ædificium incendi, ut miserando ibi spectaculo, deplorandi pauperes concremarentur: sed scelestissimum ac crudelissimum hominem pœna non deseruit, divinaq; vindicta. Eo enim ipso tam nefarii sceleris patrati momento, repentinâ murium innumeram catervâ circumvallatur, quam nullo ingenio, nullaq; vi à se excutere & summoveere potuit, quin sive stans, sive sedens, sive decumbens in lecto, sive mensæ accumbens, ab illis rodere- tur, ac dilaceraretur. Nec iuvarant detestandum hominem latebræ, quas quæsit, aut ergastula, quæ ianuis & fenestris carentia murium turbam
introi-

introitu arcerent: securè illi diplomate Dei nixi, quovis irreperunt: nec quicquam opis Satellites tulerunt, licet hùc illùc fultibus, & baculis irruerent, ferirent, seseq; circumagerent. Frustrà etiam arx & turris in medio Rheno extrui iussa est, qua piaculum illud includeretur, vana vitandæ divinæ vindictæ spe & persuasione, quasi mures tranare aquas reformidarent. Repentè enim magnis turris in aquas irruerunt, traiecerunt, turrim conscenderunt, superarunt, introierunt, execrandum illum hominem adorti sunt, vellicarunt, tantemq; ab omnibus suis satellitibus derelictam, & frustrà vires humanas implorantem, devorarunt, absumseruntq;.

Præter visibile illud Dei iudicium, occulta alia in thesauris suis Deus asservat, quibus scelera hominum coërcet, quorum causæ abditæ sunt ac nobis incognitæ, captumq; hominum superant: quæ idcirco vel acutissimorum ac doctissimorum medicorum leges & medendi normas rideant ac fallant: Ad quas tamen Christianum medicum attentum esse oportet, ne quid supra vires aggrediatur; atque aliundè remedia petat, quàm ex libris Hippocratis, Galeni, Celsi, Avicennæ, & aliorum.

DE INVIDIA.

Cap. IV.

HAS omnes ambitionis & avaritiæ horrendas deformitates depingere graphicè suscepimus.

C 5

cepi-